

شبهه‌شناسی
گفت‌وگو
ویساک گوئی
روزهای حماسه
دفاع مقدس
ویژگی‌ها
چند رسانه‌ای
ماهنامه شبهات

شبهه‌شناسی

۸۳

مهاجرت معکوس ایرانیان

شبهه: چرا ایرانیان خارج از کشور بر خلاف معمول شرایط جنگی به کشور بازگشتند؟

در حالی که در اکثر جنگ‌ها و درگیری‌ها در دنیا شاهد ترک وطن و مهاجرت مردم درگیر جنگ هستیم، امار و عراق نشان می‌دهد در روزهای پس از جنگ تحمیلی سوم، ایرانیان خارج از کشور مهاجرت معکوس داشته‌اند و در این ایام به وطن بازگشته‌اند.

سردار سعید منتظرالمهدی، سخنگوی فراجا در یادداشتی با اشاره به امارهای سامانه‌های مرزی نوشت: «در روزهای پس از شروع جنگ تحمیلی سوم، بیش از ۶۳۰ هزار نفر به کشورمان وارد شده‌اند. بر اساس آمار ترددهای ثبت شده مرزی حاکی از ورود ۶۲ درصدی و خروج ۳۸ درصدی بوده است؛ روندی که برخلاف تجربه جهانی است، چرا که در اغلب منازعات اخیر، مانند جنگ اوکراین در ۲۰۲۲ یا بحران سوریه، شمار گسترده‌ای از شهروندان کشور را ترک می‌کنند.

بر اساس گزارش‌های اپایش مرزی، بخش قابل توجهی از بازگشت‌کنندگان، هموطنانی هستند که از کشورهای اروپایی و منطقه‌ای، از جمله بلژیک، فرانسه، گرجستان و ترکیه، مسیرهای طولانی را طی کرده و از طریق مرزهای خاکی وارد کشور شده‌اند. این افراد در گفت‌وگوهای ثبت شده عنوان کرده‌اند: در روزهای تجاوز و جنگ، می‌خواهیم در کنار

مردم و سرزمین مان باشیم.» این رفتار متفاوت ایرانیان نشان‌دهنده پدیده‌ای بی‌سابقه در الگوهای رفتاری جنگ و مهاجرت معکوس است که جامعه شناسان و روانشناسان باید به تحلیل آن بپردازند.

این تصویر در سوی دیگر میدان، کاملاً بر عکس است. در رژیم اشغالی اسرائیل، در همان روزهای نخست جنگ، شاهد خروج گسترده ساکنان بودیم و تعداد زیادی نیز در صف خروج از کشور بودند.

این دو تصویر و رفتار متضاد، این حقیقت را آشکار ساخت که جامعه‌ای که دارای هویت ملی و دینی بوده و پیوند مردمش با سرزمین و رهبرشان از جنس ایمان و باور باشد، در بحرانی‌ترین شرایط نه تنها دچار فروپاشی نمی‌شود، بلکه به بازتعریف هویت خود می‌پردازد و بر خلاف رویه معمول، مهاجرت معکوس به وطن را رقم می‌زند.

درک چنین پدیده و رفتار متفاوتی با واکنش طبیعی در برابر خطر و تهدید و دور ماندن از کانون آن، خارج از فهم تحلیل‌ها و محاسبات مادی معمول است. اینجاست که عشق به وطن و نوع دوستی محاسبات معمول را به هم می‌ریزد و کلمات و واژه‌ها از توصیف چنین مردمی عاجز می‌ماند. مردمی که

عرق به وطن را معنا می‌کنند. مردمی از جنس غیرت و عزت و حماسه که دلشان برای کشور و هموطنان خود می‌تپد و... و چنین رفتاری در واژه‌ها نمی‌گنجد.

مردمی شگفتی‌ساز که در میدان نبرد و رویاروی نظامی مدعی ابرقدرتی جهان و دارنده مجهزترین و آخرین تسلیحات و تکنولوژی نظامی روز دنیا، را به شکست کشاندند و هیمنه و هژمونی آن‌را درهم شکستند و در میدان دفاع از وطن، با حضور پر شور خود در خیابان‌ها جلوه‌های بی‌نظیری از ایستادگی، شجاعت، انسجام و همبستگی ملی را نمایش دادند و با مهاجرت معکوس در شرایط جنگی به وطن، باعث شگفتی همه جهانیان شدند و فرهنگ ایرانی و اسلامی را به رخ کشاندند.

به راستی این مردم شایسته چنین تمجیدی از مراد و امام خود هستند که در باره آنها فرمودند: «من با جرأت مدعی هستم که ملت ایران و توده میلیونی آن در عصر حاضر بهترین ملت حجاز در عهد رسول الله صلی الله علیه و آله و کوفه و عراق در عهد امیرالمؤمنین و حسین بن علی صلوات الله و سلامه علیهما می‌باشند. آن حجاز که در عهد رسول الله صلی الله علیه و آله مسلمانان نیز اطاعت از ایشان نمی‌کردند و با بهانه

هایی به جبهه نمی‌رفتند، که خداوند تعالی در سوره توبه با آیاتی آنها را توبیخ فرموده و وعده عذاب داده است... و آن اهل عراق و کوفه که با امیرالمؤمنین آنقدر بد رفتاری کردند و از اطاعتش سر باز زدند که شکایات آن حضرت از آنان در کتب نقل و تاریخ معروف است و آن مسلمانان عراق و کوفه که با سیدالشهدا علیه السلام آن شد که شد... اما امروز می‌بینیم که ملت ایران از قوای مسلح نظامی و انتظامی و سپاه و بسیج تا قوای مردمی از عشایر و داوطلبان و از قوای در جبهه‌ها و مردم پشت جبهه‌ها، با کمال شوق و اشتیاق چه فداکاریها می‌کنند و چه حماسه‌ها می‌آفرینند... و اینها همه از عشق و علاقه و ایمان سرشاران است به خداوند متعال و اسلام و حیات جاویدان. در صورتی که نه در محضر مبارک رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم هستند، و نه در محضر امام معصوم صلوات الله علیه و انگیزه آنان ایمان و اطمینان به غیب است و این رمز موفقیت و پیروزی در ابعاد مختلف است. و اسلام باید افتخار کند که چنین فرزندان تربیت نموده، و ما همه مفتخریم که در چنین عصری و در پیشگاه چنین ملتی می‌باشیم.» (صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۱۱-۴۱۰)

